

ДЖ. Д. СЕЛИНДЖЪР
ПОСЛЕДНИЯТ ДЕН ОТ
ПОСЛЕДНАТА ОТПУСКА

Превод от английски: нт, 2015

chitanka.info

Технически сержант Джон Ф. Гладуолър младши, ASN 32325200, носеше сиви фланелени панталони, бяла риза с отворена яка, карирани чорапи, кафяви обувки и тъмнокафява шапка с черна лента. С крака на масата и пакет цигари на ръка разстояние, очакваше всеки миг майка му да влезе с шоколадов кейк и чаша мляко.

Навсякъде по пода имаше книги — отворени книги, затворени книги, бестселъри, непроданаеми, класически книги, остарели книги, книги, подарени за Коледа, книги от библиотеката, книги, взети назаем.

В момента, сержантът беше в ателието на Михайлов, художника, с Анна Каренина и граф Вронски. Преди няколко минути бе стоял със стареца Зосима и Альоша Карамазов пред портика зад манастира. Час по-рано бе прекосявал просторните тъжни морави, принадлежащи на Джей Гетсби, роден Джеймс Гетс. Сега сержантът се опита да мине през ателието на Михайлов бързо, за да има време да спре на ъгъла на Пета и 46-а улица. Той и едно голямо ченге на име Бен Колинс очакваха момиче на име Едит Доул да премине оттам с колата си... Имаше толкова много хора, които сержантът искаше да види отново, толкова много места, които...

— Ето ни! — каза майка му, влизайки с кейка и млякото.

Твърде късно, помисли си той. Времето изтече. Може би бих могъл да ги взема със себе си. Сър, донесъл съм книгите си. Няма да застрелвам никого засега. Вие, момчета, действайте. Аз ще чакам тук с книгите си.

— О, благодаря, майко — каза той, излизайки от ателието на Михайлов. — Изглеждат страхотно!

Майка му остави подноса на масата.

— Млякото е студено — каза тя, наблягайки на последната дума, което винаги го бе забавлявало. След това седна на табуретката до стола му. Гледаше лицето на сина си, тънката му, позната ръка, която повдига вилицата — гледаше, гледаше, обичаше.

Той отхапа от кейка и го поля с мляко. Беше леденостудено.

— Не е зле — отбеляза.

— Беше в хладилника от сутринта — каза майка му, щастлива от обърнатия наопаки комплимент. — Миличък, по кое време ще идва това момче Корфийлд?

— Колфийлд. Той не е момче, майко. На дваисет и девет е. Ще го посрещна с влака в шест. Дали имаме бензин?

— Не, не вярвам, но баща ти каза да ти предам, че купоните са в жабката. Каза, че има достатъчно за шест галона бензин — госпожа Гладуолър изведнъж забеляза състоянието на пода. — Бейб, нали ще вдигнеш тези книги преди да излезеш?

— М-м-м — каза Бейб без ентузиазъм и с уста, пълна с кейк. Той преглътна и отпи отново от млякото — боже, наистина беше студено. — По кое време Мати излиза от училище? — попита.

— Към три, мисля. О, Бейб, моля те посрещни я! Така ще се зарадва да те види. С униформата и всичко останало.

— Не мога да нося униформата — каза Бейб дъвчейки. — Ще взема шейната.

— Шейната?

— Аха.

— О, боже! Дваисет и четири годишно момче.

Бейб се изправи, взе чашата си и изпи останалото мляко — наистина беше студено. След това мина странично между книгите на пода, като на забавен кадър, и отиде до прозореца. Отвори го широко.

— Бейб, някой ден ще умреш от настиване.

— Чак пък.

Той загреба шепа сняг от перваза и го пресова на топка; точно колкото трябва, не прекалено сухо.

— Много си мил с Мати — отбеляза майка му замислено.

— Добро дете — каза Бейб.

— Какво е правило това момче Корфийлд преди да влезе в армията?

— Колфийлд. Режисирал е три радио програми: „Аз съм Лидия Муур“, „Търсене на живот“ и „Марша Стийл, доктор по медицина“.

— Аз слушам „Аз съм Лидия Муур“ през цялото време — каза госпожа Гладуолър въодушевено. — Тя е момиче-ветеринар.

— Той също е и писател.

— О, писател! Това е добре за теб. Ужасно ли е изискан?

Снежната топка в ръцете му започваше да капе. Бейб я хвърли през прозореца.

— Добро момче е. Има братче в армията, което е изключвано от много училища. Често говори за него. Винаги се опитва да го

представи за малко откачен.

— Бейб, затвори прозореца! Моля — каза госпожа Гладуолър.

Бейб затвори прозореца и отиде до гардероба си. Отвори го небрежно. Всичките му костюми висяха закачени, но той не можеше да ги види, защото бяха опаковани в непромокаема хартия. Зачуди се дали изобщо ще ги облече някога отново. *Суета*, помисли си той, *името ти е Гладуолър*. Всичките момичета в милионите автобуси, по милионите улици, на милионите шумни купони, никога не са го виждали с това бяло сако, което доктор Уебър и госпожа Уебър му донесоха от Бермуда. Дори Франсез никога не го е виждала. Трябва да има случай да влезе някъде, където е тя, облечен с това бяло сако. Винаги, когато е близо до нея чувстваше, че изглежда твърде обикновен, а носят му — по-голям и по-дълъг от когато и да било. Но това бяло сако. Направо би я убил в това бяло сако.

— Дадох бялото ти сако да го почистят и изгладят преди да го прибера — каза майка му, сякаш четейки мислите му, което малко го подразни.

Той облече морскосиния си безръкавен пуловер върху ризата, после велуреното яке.

— Къде е шейната, мамо? — попита.

— В гаража, предполагам — каза майка му.

Бейб мина покрай нея, все още седнала на табуретката, все още гледаща, обичаща. Тупна я нежно по рамото.

— Чао. Бъди спокойна — каза той.

— Бъди спокоен!

Късно през октомври можеше да пишеш по стъклата, а сега, преди края на ноември, Валдоста, Ню Йорк, беше в бяло, тичай-до-прозореца бяло, поеми-си-дълбоко-въздух бяло, хвърли-си-учебниците-в-коридора-и-излез-навън бяло. Но дори и така, когато училищният звънец удареше в три следобед, няколкото запалени — само момичета — оставаха след часа да чуят възхитителната госпожица Галцър да прочете още една глава от „Брулени хълмове“. Така че Бейб седна на шейната да почака. Беше почти три и трийсет. *Хайде, Мати*, помисли си той. *Нямам много време*.

Внезапно голямата врата се отвори рязко и около дванайсет или четиринайсет момиченца с бутане, подскачане, глъч и викове, изскочиха на открито. Бейб си помисли, че не изглеждат като група интелектуалки. Може би не харесваха „Брулени хълмове“. Може би просто се натягаха за успех, преструваха се. Обаче не и Мати. *Бих се обзаложил, че тя е луда по книгата*, си помисли Бейб. *Бих се обзаложил, че иска Кати да се ожени за Хийтклиф вместо за Линтън.*

Тогава видя Мати. И тя го видя в същия миг. Когато го видя, лицето ѝ грейна. Никога не беше виждал нещо подобно и то струваше повече от петдесет войни. Тя затича към него лудо през дълбокия до коляно, девствен сняг.

— Бейб! — каза тя. — Бейб!

— Ехо, Мат. Здравей, хлапе — каза Бейб тихо и спокойно. — Помислих, че може да искаш да се повозиш.

— Хей!

— Как беше книгата? — попита Бейб.

— Добре! Ти чел ли си я?

— Аха.

— Искам Кати да се ожени за Хийтклиф. Не за оня заспалия Линтън. Той направо ме съсипва — каза Мати. — Ей! Не знаех, че ще идваш! Мама ли ти каза кога излизам?

— Да. Мятай се на шейната и ще те повозя.

— Не. Ще вървя с теб.

Бейб се наведе и хвана въжето на шейната; после тръгна през снега към улицата с Мати до себе си. Другите деца, останалите от групата „Брулени хълмове“, ги гледаха втренчено. Бейб си помисли: *Това е заради мен. По-щастлив съм от когато и да било през живота си. Това е по-хубаво от книгите ми, по-хубаво е от Франсез, по-хубаво е и по-голямо от мен самия. Добре. Застреляйте ме, вие промъквачи се японски снайперисти от кинопрегледите. На кого му пука?*

Бяха вече на улицата. Бейб опъна въжето, закрепил го отстрани и възседна шейната.

— Аз ще бъда отпред — каза той. Зае позиция. — Окей. Зад гърба ми, Мат.

— Не надолу по Спринг Стрийт! — каза Мати притеснено. — Не надолу по Спринг Стрийт, Бейб!

Ако се спуснеш по Спринг стрийт се плъзваш направо в Лоукъст, а Лоукъст беше пълна с коли и камиони.

Само големите, яки, с-мръсните-думи момчета се спускаха по Спринг. Боби Иърхарт беше убит, докато го правеше миналата година и баща му го вдигна, и госпожа Иърхарт плачеше, и какво ли още не.

Бейб насочи носа на шейната надолу по Спринг и се приготви.

— Скачай отзад! — изкомандва отново Мати.

— Не по Спринг! Не мога да се спусна по Спринг, Бейб. К'во ще кажеш за Рандълф Авеню? Рандълф е супер!

— Няма страшно. Не се шегувам, Мати. С мен може.

Мати изведнъж се намери зад гърба му, набутвайки учебниците под корема си.

— Готови? — каза Бейб.

Тя не можа да му отговори.

— Трепериш — каза Бейб, осъзнавайки най-последно.

— Не.

— Да! Трепериш. Не е нужно да се спускаш с мен, Мати.

— Не, не треперя. Честно.

— Да — каза Бейб. — Трепериш. Можеш да станеш. Няма нищо. Стани, Мат.

— Добре съм! — каза Мати. — Честно, добре съм, Бейб. Честно! Виж!

— Не. Стани, мило.

Мати стана.

Бейб също стана и изтръска снега от плъзгачите на шейната.

— Ще се спусна по Спринг с теб, Бейб. Честно. Ще се спусна по Спринг с теб — каза Мати тревожно.

— Знам — каза брат й. — Знам. *По-щастлив съм от когато и да било*, помисли си.

— Ела — каза. — По Рандълф е също толкова хубаво. Дори по-хубаво — взе ръката й.

Когато Бейб и Мати стигнаха вкъщи, вратата им бе отворена от ефрейтор Винсънт Колфийлд в униформа. Той беше светъл млад мъж с големи уши и обезцветен белег на врата от операция в детството. Имаше чудесна усмивка, която използваше не особено често.

— Здравейте — каза той, отваряйки вратата с непроницаемо изражение. — Ако вие двамата сте дошли да отчетете показанията на газомера, дошли сте на погрешното място. Ние не използваме газ. Тук горим деца за отопление. Винаги сме правили така. Добър ден.

Започна да затваря вратата. Бейб сложи крак в отвора, който неговия гост зарита яростно.

— Ох! Мислех, че идваш с този в шест!

Винсънт отвори вратата.

— Влезте — каза. — Тук има една жена, която ще ви даде парче оловен кейк.

— Старият Винсънт! — каза Бейб, стискайки ръката му.

— Кой е това? — попита Винсънт, гледайки Мати, която изглеждаше леко уплашена. — Това е Матилда — отговори си сам. — Матилда, няма нужда да чакаме, за да се оженим. Винаги съм те обичал след онази нощ в Монте Карло, когато остави последния си памперс в двете нули. Тази война не може да продължи...

— Мати — каза Бейб ухилен, — това е Винсънт Колфийлд.

— Ехо-о — каза Мати със зяпнала уста.

Госпожа Гладуолър стоеше озадачена до камината.

— Имам сестра точно на твоята възраст — Винсънт каза на Мати. — Не е такава красавица като теб, но вероятно е много по-умна.

— Какви са й оценките? — поиска да знае Мати.

— Три по аритметика, две и половина по правопис, две по история и нула по география. Изглежда, че по география не успява да се представи така както по другите предмети — каза Винсънт.

— Това са ужасни оценки — каза Мати, кикотейки се.

— Добре, ти си много умна — каза Винсънт. — Ако А има три ябълки, а В тръгва в три часа, колко време ще отнеме на С да гребете пет хиляди мили нагоре по течението, ограничено на север от Чили?... Не й казвай, сержант. Детето трябва да се научи да върши нещата самостоятелно.

— Елате горе — каза Бейб, пляскайки го по гърба. — Ехо-о, мамо! Той каза, че кейкът ти е оловен.

— Той изяде две парчета.

— Къде са ти чантите? — попита госта си Бейб.

— Горе са сладураните — каза Винсънт, последвайки Бейб по стъпалата.

— Разбирам, че сте писател, Винсънт! — Госпожа Гладуолър се обади преди да са стигнали площадката.

Винсънт се наведе над парапета.

— Не, не. Аз съм оперен певец, госпожо Гладуолър. Ще бъдете доволна да научите, че нося всичката си музика със себе си.

— Ти ли си онзи в „Аз съм Лидия Муур“? — го попита Мати.

— Аз съм Лидия Муур. Обръснала съм си мустаците.

— Как беше Ню Йорк, Винс? — поиска да знае Бейб, когато се бяха отпуснали в неговата стая и пушеха.

— Защо си в цивилни дрехи, сержант?

— Бях се отдал на спортни занимания. Ходих да се попързялям с Мати. Не се шегувам. Как беше Ню Йорк?

— Няма повече карети. Махнали са каретите от улиците, след като се записах в армията — Винсънт вдигна книга от пода и проучи корицата. — Книги — каза той презрително. — Имах навика да ги чета всичките. Стандиш, Аглер, Ник Картър. Ученето от книги никога не ми донесе нищо добро. Запомни това, младежо!

— Ще! За последен път, как беше Ню Йорк?

— Не беше добре, сержант. Брат ми Холдън е в неизвестност. Писмото дойде, докато бях в къщи.

— Не, Винсънт! — каза Бейб, сваляйки крака от масата.

— Да — каза Винсънт. Престори се, че преглежда страниците на книгата в ръката си. — Случваше се да попадна на него в стария Джо Колидж клуб на Осемнайсета и Трета в Ню Йорк. Бирена дупка за хлапета от колежите и подготвителните училища. Отивах там просто да го потърся през Коледната и Великденската ваканции, когато си беше вкъщи. Влача гаджето си през бара, търсейки го и го намирам в дъното. Най-шумното, най-стегнатото хлапе на онова място. Пие скоч, а никой друг там не опитва друго освен бира. Казвам му: „Окей ли си, глупчо? Искаш ли да си отидеш вкъщи? Имаш ли нужда от мангизи?“ А той казва: „Неее. Не аз. Не аз, Винс. Здравей момче. Здравей. Коя е мацката?“. И аз го оставям там, но се тревожа за него, защото си спомням всичките шантави, изгубени лета, когато откачалника си оставяше банските на мокра топка на площадката пред стълбището, вместо да ги сложи на въжето. Аз ги вдигах, защото виждах себе си —

отново и отново. — Винсънт затвори книгата, която се преструваше, че преглежда. С театрален жест той извади пила за нокти от джоба на ризата си и започна да си пили ноктите. — Баща ти отправя ли гостите си от масата, ако ноктите им не са изрядни?

— Да.

— Какво преподава той? Ти ми каза, но забравих.

— Биология... На колко години беше той, Винсънт?

— Двайсет — каза Винсънт.

— Девет години по-млад от теб — с празен поглед пресметна Бейб. — Вашите... Имам предвид знаят ли вашите, че заминаваш другата седмица?

— Не — каза Винсънт. — А вашите?

— Не. Предполагам, че ще трябва да им кажа преди влака да тръгне сутринта. Не знам как да кажа на майка. Очите ѝ се насълзяват, ако някой само спомене думата „оръжие“.

— Добре ли прекара, Бейб? — Винсънт попита сериозно.

— Да, много — отговори Бейб — Цигарите са зад теб.

Винсънт посегна към тях.

— Вижда ли се много с Франсез? — попита той.

— Да. Тя е чудесна, Винс. Нашите не я харесват, но за мен тя е чудесна.

— Може би трябваше да се ожениш за нея — каза Винсънт. После остро:

— Той не беше дори на дваайсет, Бейб. Не и до другия месец. Толкова искам да убивам, не мога да си намеря място. Не е ли смешно? Аз съм известен с малодушието си. През целия си живот съм избягвал дори и бой с юмруци, винаги съм се измъквал като говоря бързо. Сега искам да стрелям по хора. Какво мислиш за това?

В продължение на минута Бейб не каза нищо. После:

— Ти добре ли прекара... Имам предвид, преди да дойде това писмо?

— Не. Не съм прекарвал добре от когато бях на дваайсет и пет. Трябваше да се ожения, когато бях на дваайсет и пет. Твърде стар съм да завързвам разговор в барове или да се натискам в таксита с нови момичета.

— Видя ли изобщо Хелън? — попита Бейб.

— Не. Разбирам, че тя и господинът, за когото се омъжи, ще имат малък непознат.

— Хубаво — каза Бейб сухо.

Винсънт се усмихна.

— Хубаво е да те видя, Бейб. Благодаря, че ме покани. Войниците — особено войниците, които са приятели — трябва да бъдат заедно през тези дни. Безсмислено е вече да бъдем с цивилните. Те не знаят това, което знаем ние, а ние вече сме отвикнали от това, което знаят те. Така че не се получава готино.

Бейб кимна и замислено дръпна от цигарата си.

— Никога не съм знаел нищо за приятелството преди да вляза в армията. Ти знаеше ли, Винс?

— Съвсем нищо. То е най-хубавото нещо, което изобщо съществува. Почти.

Гласът на госпожа Гладуолър се изкачи по стълбите и остро проби в стаята:

— Бейб! Баща ти е в къщи. Вечеря!

Двамата войника се изправиха.

Когато храненето приключи, професор Гладуолър остана на масата. Той беше участвал в *предишната* и запознаваше Винсънт с някои изпитания, които мъжете в *предишната* бяха преживели. Винсънт, син на актьор, слушаше с компетентното изражение на добър изпълнител, излязъл на една сцена със звезда. Бейб седеше облегнат назад, втренчен в огънчето на цигарата си, от време на време вдигайки чашата си с кафе. Госпожа Гладуолър гледаше Бейб, без да слуша съпруга си, претърсвайки лицето на сина си, спомняйки си го, когато беше закръглено и розово, спомняйки си лятото, когато започна да се издължава, да става по-тъмно и напрегнато. Помисли си, че това е най-хубавото лице. Не беше така представително като на баща му, но беше най-хубавото лице в семейството. Мати беше под масата. Развързваше обувките на Винсънт. Той държеше краката си неподвижно, позволявайки ѝ, като се преструваше, че не забелязва.

— Хлебарки — каза внушително професор Гладуолър. — Накъдето и да погледнеш, хлебарки.

— Моля те, Джак — каза госпожа Гладуолър разсеяно. — На масата сме.

— Накъдето и да погледнеш — повтори съпругът ѝ. — Не можем да се отървем.

— Трябва да е било досадно — каза Винсънт.

Подразнен, че Винсънт трябваше да направи поредица от повърхностни забележки, за да иронизира баща му, Бейб изведнъж каза:

— Татко, не искам да звуча претенциозно, но понякога ти говориш за предишната война — всички вие го правите — като че ли е била някаква сурова, подла игра, чрез която обществото по ваше време е пресяло мъжете от момчетата. Не искам да ви отегчавам, но вие, мъжете от предишната война, всички вие сте съгласни, че войната е ад, но — не знам — всички вие смятате, че превъзхождате останалите заради това, че сте били участници в нея. Струва ми се, че мъжете в Германия, които са участвали в предишната война, вероятно са говорили по същия начин, или са мислили по същия начин и когато Хитлер предизвика тази, младото поколение в Германия е било готово да докаже, че е дори по-добро от бащите си — Бейб прекъсна смутено. — Аз съм убеден в смисъла на тази война. Ако не бях, щях да отида в лагер на пацифисти и да въртя брадвата докато трае войната. Вярвам в убиването на нацисти и фашисти, и японци, защото не знам никакъв друг начин. Но аз вярвам, така както не съм вярвал в нищо друго, че е морално задължение на всички мъже, които са воювали или ще воюват в тази война, да си държим устите затворени, когато веднъж свърши и никога повече да не я споменаваме по какъвто и да е начин. Време е да оставим умрелите да умрат напразно. Никога не е имало смисъл от обратното, за бога — Бейб сви лявата си ръка в юмрук под масата. — Но ако ние се върнем, ако германските мъже се върнат, ако британските мъже се върнат, и японците, и французите, и всички други мъже, и всички ние говорим, пишем, рисуваме картини, правим филми за героизъм и хлебарки, лисичи дупки и кръв, тогава бъдещите поколения винаги ще бъдат обречени с бъдещи Хитлеровци. Никога не е хрумвало на момчетата да презират войните, да сочат снимките на войниците в учебниците по история и да им се подиграват. Ако германските момчета се бяха научили да презират насилието, на

Хитлер щеше да му се наложи да се научи да плете, за да държи егото си топло.

Бейб спря да говори, уплашен, че се е представил като глупак пред баща си и пред Винсънт. Баща му и Винсънт не казаха нищо. Мати изведнъж се измъкна изпод масата, изпълзя на стола си в заговор със самата себе си. Винсънт премести крака, гледайки я обвинително. Връзките на едната обувка бяха завързани за връзките на другата.

— Мислиш ли, че говоря за неща, за които нямам представа, Винсънт? — попита доста плахо Бейб.

— Не. Но мисля, че изискваш твърде много от човешката природа.

Професор Гладуолър се ухили.

— Нямах намерение да представям в романтична светлина моите хлебарки.

Той се разсмя и другите се разсмяха с него, освен Бейб, който беше леко засегнат от това, че нещо, което чувстваше така дълбоко, можеше да бъде обезценено до шегата.

Винсънт го погледна, разбирайки това. Харесваше безмерно приятеля си.

— Това, което наистина искам да знам — каза Винсънт — е с кой имам среща тази вечер. С кого.

— Джаки Бенсън — отговори Бейб.

— О, тя е чудесно момиче, Винсънт — каза госпожа Гладуолър.

— Така както го казвате, госпожо Гладуолър, съм сигурен, че е сладка като грях — каза Винсънт.

— Не, тя е чудесна... Нали, Бейб?

Бейб кимна, все още мислейки за това, което беше казал. Почувства се незрял и пълен глупак. Беше многословен и банален.

— О, сега си спомних името — Винсънт се сети. — Не е ли тя едно от твоите стари увлечения?

— Бейб ходи с нея две години — каза госпожа Гладуолър нежно, собственически. — Тя е великолепно момиче. Страшно ще я харесаш, Винсънт.

— Това ще бъде чудесно. Още не съм бил влюбен тази седмица...

Госпожа Гладуолър се засмя и стана. Другите също се изправиха.

— Някой е завързал връзките на обувките ми една за друга — обяви Винсънт. — Госпожо Гладуолър! На вашата възраст.

Мати получи пристъп. Тя удря Винсънт по гърба, смеейки се, докато изпадна почти в истерия. Винсънт я гледаше безизразно, а Бейб заобиколи масата, отново усмихнат, вдигна сестра си и я сложи да седне на рамото му. Свали обувките на Мати с дясната си ръка и ги даде на Винсънт, който тържествено разкопча джобовете на ризата си и сложи обувките в тях. Мати виеше от смях, а брат ѝ я свали на пода и влезе в дневната.

Отиде до прозореца, където стоеше баща му и сложи ръка на рамото му.

— Отново вали сняг — му каза.

Късно през нощта Бейб не можеше да заспи. Мяташе се и се въртеше в тъмното, после неочаквано спокоен, лежеше по гръб. Той знаеше как Винсънт ще реагира на Франсез, но се беше надявал, че Винсънт няма да каже какво мисли. Какъв беше смисълът да кажеш на човек това, което той и без друго знае. Но Винсънт го каза. Каза го преди по-малко от трийсет минути в същата тази стая. „Момче, използвай главата си“, каза. „Джаки е два пъти повече момиче от Франсез. В пъти по-добра е във всичко. По-добре изглежда от Франсез, по-топла е, по-умна е, ще ти даде десет пъти повече разбиране, отколкото Франсез изобщо би ти дала. Франсез няма да ти даде нищо. А ако някой някога е имал нужда от разбиране, това си ти, братче.“

Братче. Това *братче* раздразни Бейб повече от всичко. Дори казано от Винсънт.

Той не знае, помисли си Бейб, лежейки в тъмното. Той не знае как Франсез ми действа, как винаги ми е действала. Говоря за нея на непознати. На път към къщи, във влака, разказах на един непознат редник за нея. Винаги съм го правил. Колкото по-несподелена става любовта ми към нея, толкова повече я обичам, колкото по-често изваждам на показ глупавото си сърце, като на откачени рентгенови снимки, толкова по-голяма нужда изпитвам да проследя белезите: „Виж, непознати човече, ето тук бях на седемнайсет и взех на заем форда на Дъжо Макей и я заведох горе до Лейк Уомо за цял ден... Тук, ето точно тук, тя каза каквото каза за големите слонове и за

малките слонове... Тук, по-насам я оставих да излъже Бъни Хагърти на карти на плажа; имаше купа в серията ѝ от карти и тя го знаеше... Тук, ха, точно тук, тя изкрещя «Бейб!», когато ме видя да вадя асо на Боби Тиймърс. Трябваше да извадя асо, за да го чуя, но когато го чух, сърцето ми — може да го видите ето тук — направи салто, и никога повече не е било същото... А тук — мразя това — тук бях на двацет и една и я видях в едно от сепаретата на дръгстора с Уодъл, и тя плъзгаше пръстите си напред-назад по вдлъбнатините между кокачетата на ръката му.“

Той не знае как Франсез ми действа, помисли Бейб. Кара ме да се чувствам жалък, кара ме да се чувствам пропаднал, не ме разбира — почти през цялото време. Но понякога, понякога, тя е най-чудесното момиче на света и това е нещо, което никой друг не е. Джсаки никога не ме кара да се чувствам жалък, но Джсаки никога не ме кара да чувствам нищо. Джсаки отговаря на писмата ми в деня, в който ги получи. На Франсез ѝ отнема между две седмици и два месеца, а понякога изобщо не отговаря и когато отговори, никога не пише това, което искам да прочета. Но аз чета нейните писма по сто пъти, а писмата на Джсаки само по веднъж. Щом само видя почерка на плика на писмата от Франсез — глупавия, претенциозен почерк — аз съм най-щастливият човек на света.

Така съм от седем години, Винсънт. Има неща, които не знаеш. Има неща, които не знаеш, братче.

Бейб се обърна на лявата си страна и се опита да спи. Лежа на лявата си страна десет минути, после се обърна на дясната. И това не помогна. Стана. Обиколи в тъмното стаята, спъна се в книга, но накрая намери цигара и кибрит. Запали, вдиша докато почти го заболя и докато издишваше знаеше, че има нещо, което иска да каже на Мати. Но какво? Седна на ръба на леглото си да помисли, преди да си облече халата.

— Мати — каза той беззвучно без да има някой в стаята, — ти си малко момиченце. Но никой не остава малко момиченце или малко момченце за дълго — виж ме мен. Изведнъж малките момиченца носят червило, изведнъж малките момченца се бръснат и пушат. Така че да бъдеш хлапе е кратка история. Днес си на десет години и тичаш през снега да ме посрещнеш, готова, така готова да се спуснеш по Спринг Стрийт с мен; утре ще си на двацет, с момчета, които седят в дневната

и чакат да излезете. Изведнъж ще трябва да даваш бакшиши на портиери, ще се притесняваш за скъпи дрехи, ще се срещаш с момичета за обяд, ще се чудиш защо не можеш да намериш момче, което е подходящо за теб. И всичко това е такова, каквото трябва да бъде. Но мисълта ми, Мати — ако имам мисъл, Мати — е тази: поне се опитай да живееш по най-добрия начин, на който си способна. Ако даваш дума на хората, дай им да разберат, че са получили дума от най-добрата. Ако живееш с някое заспало момиче в колежа, опитай да я поразсъниш. Ако стоиш пред киното и някоя възрастна жена дойде да продава дъвки, дай ѝ пари, ако имаш — но само ако можеш да го направиш без снизхождение. Това е номерът, бейби. Бих могъл да ти кажа много, Мат, но няма как да знам дали съм прав. Ти си малко момиченце, но ме разбираш. Ще бъдеш умна като пораснеш. Бъди готина, Мат.

Бейб спря да говори на нищото. Изведнъж поиска да го каже на самата Мати. Стана от ръба на леглото си, облече халата, смачка фасата в пепелника и затвори вратата на стаята зад себе си.

Лампата в коридора пред стаята на Мати беше запалена и когато Бейб отвори вратата, стаята беше достатъчно осветена. Той отиде до леглото ѝ и седна на ръба. Ръката и беше извън завивката и той я полюля напред-назад съвсем нежно, но достатъчно да я събуди. Тя отвори очи стресната, но светлината в стаята не беше достатъчно силна, за да ѝ причини болка.

— Бейб — каза тя.

— Здравей, Мат — каза Бейб неловко. — Какво правиш?

— Спя — каза Мати логично.

— Само исках да си поговоря с теб. Исках да ти кажа да бъдеш добро момиче.

— Ще бъда, Бейб — вече беше будна и го слушаше.

— Добре — каза Бейб тежко. — Окей. Заспивай пак!

Той стана, започна да излиза от стаята.

— Бейб!

— Ш-ш-ш-ш!

— Отиваш на война. Видях те. Видях те как ритна Винсънт под масата. Когато му завързвах връзките. Видях те.

Той отиде при нея и седна отново на ръба на леглото със сериозно лице.

— Мати, не казвай нищо на майка.

— Бейб, не давай да те наранят! Не давай да те наранят!

— Не. Няма, Мати. Няма — обеща Бейб. — Мати, слушай! Не бива да казваш на майка. Може би аз ще имам случай да ѝ кажа на гарата. Но ти не ѝ казвай, Мат.

— Няма. Бейб! Не давай да те наранят!

— Няма, Мати. Заклевам се, че няма. Аз имам късмет — каза Бейб. Наведе се и я целуна за лека ноц. — Заспивай пак — ѝ каза. И излезе от стаята.

Той се върна обратно в своята стая, включи осветлението. После отиде до прозореца и застана там, изпушвайки още една цигара. Отново валеше силно. Големи снежинки, които не можеш дори да видиш преди да се сплескат, едри и мокри, върху стъклото. Но щяха да стават все по-сухи с напредването на нощта и до сутринта снегът щеше да е дълбок и хубав, и свеж по цяла Валдоста.

Това е домът ми, помисли Бейб. Това е мястото, където бях момче. Това е мястото, където Мати расте. Това е мястото, където майка свиреше на пиано. Това е мястото, където татко грешеше винаги на игрището за голф. Това е мястото, където живее Франсез и ми носи щастие по нейния си начин. Това е мястото, където Мати спи. Никой враг не блъска по вратата да я събуди, да я плаши. Но може да се случи, ако аз не отида да го пресрещна с моето оръжие. И аз ще отида и ще го убия. Също бих искал да се върна. Ще бъде готино да се върна. Ще бъде...

Бейб се обърна, чудейки се кой ли може да е.

— Влез — каза.

Майка му влезе по пеньоар. Приблужи се до него и той я обгърна с ръка.

— Е, госпожо Гладуолър — каза той доволно, — отделът за гравюри е точно отсреща...

— Бейб — каза майка му, — заминаваш, нали?

Бейб каза:

— Какво те кара да кажеш това?

— Познавам.

— Старият Хоукшоу — каза Бейб, опитвайки се да бъде небрежен.

— Аз не се тревожа — каза майка му спокойно, което изуми Бейб. — Ще си свършиш работата и ще се върнеш. Имам предчувствие.

— Имаш ли, майко?

— Да, имам, Бейб.

— Добре.

Майка му го целуна и тръгна да излиза, но се обърна на вратата:

— В хладилника има студено пиле. Защо не събудиш Винсънт и двамата не слезете в кухнята?

— Може би ще го събудя — каза Бейб щастливо.

Оригинално заглавие: Last Day of the Last Furlough
Автор: J. D. Salinger
Публикувано за пръв път в Saturday Evening Post, July, 1944
Източник: The Uncollected J. D. Salinger

Превод от английски: нт © 2015
Публикувано за пръв път на български език в chitanka.info, 2016

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.